

Przedmiotowy System Oceniania WOS oraz Historia i Teraźniejszość

Przedmiotem oceny jest:

1. Wiedza merytoryczna (stopień rozumienia i zapamiętywania nabytych informacji) oraz korelowanie ich wiedzy wyniesionych z innych lekcji.
2. Rozumienie i umiejętność interpretacji faktów.
3. Praca ze źródłem historycznym, umiejętność pracy z materiałem kartograficznym, ikonograficznym, statystycznym, itp.
4. Formułowanie wypowiedzi ustnej.
5. Przygotowanie odpowiedzi, pracy pisemnej (referat, wypracowanie, itp.), prezentacji.
6. Aktywność ucznia na lekcjach i w pracy pozalekcyjnej.

Obszary oceniania:

1. Wiadomości (objęte programem nauczania)
2. Umiejętności:
  - a\ lokalizacja czasowo – przestrzenna omawianych wydarzeń (znajomość mapy)
  - b\ uogólnianie, wartościowanie, porównywanie, wykrywanie analogii historycznych
  - c\ analiza tekstu źródłowego
  - d\ umiejętność dyskusowania
  - e\ stosowanie terminologii historycznej, społecznej i jej rozumienie
  - f\ wykazywanie związków przyczynowo – skutkowych, przestrzennych, pomiędzy historią powszechną, ojczyzną, regionalną
  - g\ wykazywanie związków pomiędzy poszczególnymi dziedzinami życia politycznego, gospodarczego, kulturowo-społecznego
  - h\ łączenie faktów i zjawisk historycznych historii Polski z historią powszechną i porównywanie różnych koncepcji politycznych, religijnych i gospodarczych, gromadzenie informacji przy wykorzystaniu nowoczesnej technologii i różnorodnych źródeł

Sposoby i formy oceniania:

1. Sprawdziany pisemne.
2. Kartkówki.
3. Odpowiedź ustna.
4. Dłuższa praca pisemna przygotowana w domu.
5. Analiza źródeł różnego typu.
6. Znajomość mapy.
7. Szybkie sprawdzenie wiedzy z wykorzystaniem środków medialnych
8. Karty pracy

Prace klasowe (sprawdziany)

1. Nauczyciel zapowiada pracę klasową co najmniej 1 tydzień wcześniej.
2. Pracę klasową poprzedza lekcja powtórzeniowa, utrwalająca poznane wiadomości i umiejętności. Obowiązkiem ucznia jest przygotowanie się do takich zajęć i nie można wówczas zgłosić nieprzygotowania.

3. Prace klasowe (sprawdziany) są obowiązkowe. W każdym semestrze przewiduje się co najmniej 1 sprawdzian.

4. Prace oceniane są punktowo. Za każde zadanie przyznaje się określoną liczbę punktów.

5. Punkty są sumowane i zamieniane na ocenę w następujący sposób:

Technikum:	Szkoła Branżowa::
- 100%-95% ocena celująca	- 100%-95% ocena celująca
- 95% - 86% ocena bardzo dobra	- 95% - 90% ocena bardzo dobra
- 85% - 71% ocena dobra	- 89% - 70% ocena dobra
- 70% - 51% ocena dostateczny	- 69% - 49% ocena dostateczny
- 50% - 36% ocena dopuszczająca	- 48% - 31% ocena dopuszczająca
- 35% - 0% ocena niedostateczna	- 30% - 0% ocena niedostateczna

6. Pracę klasową napisaną na ocenę niedostateczną (oraz ocenę która nie jest satysfakcjonująca dla piszącego) uczeń może poprawić. Poprawa jest dobrowolna i odbywa się w ciągu 2 tygodni od dnia podania informacji o ocenie. Dla wszystkich chętnych ustala się jeden termin poprawy. Ocena otrzymana za poprawę sprawdzianu jest wpisana do dziennika obok oceny z pracy klasowej i ma taką samą wartość, wyjątkiem jest ocena niedostateczna wówczas nauczyciel nie wpisuje drugiej oceny niedostatecznej. Ocenę można poprawiać tylko jeden raz. Formę sprawdzianu poprawkowego wybiera nauczyciel.

7. Jeśli z przyczyn losowych uczeń nie może napisać go z całą klasą, to powinien to uczynić w terminie uzgodnionym z nauczycielem przedmiotu. W przypadku nieobecności usprawiedliwionej termin zaliczenia wynosi 2 tygodnie od daty napisania sprawdzianu przez klasę, przy dłuższej nieobecności ucznia termin zaliczenia uczeń uzgadnia indywidualnie z nauczycielem.

8. Przy nieobecności nieusprawiedliwionej uczeń może być rozliczony na następnej lekcji.

9. Jeśli uczeń jest nieobecny z jakiegokolwiek powodu na zapowiedzianym wcześniej sprawdzianie otrzymuje ocenę „0” („nb”), która jest informacją dla niego i nauczyciela iż jest brak, który należy poprawić. Uczeń może poprawić tę ocenę w najbliższym możliwym terminie, zgodnie z w/w zasadami. Po uzyskaniu kolejnej oceny „nb” zostaje usunięte i zastąpione nową oceną. Gdy uczeń w terminie miesiąca nie poprawi sprawdzianu ocena zostaje zamieniona na niedostateczną (wyjątek stanowi długotrwała choroba, wówczas poprawę ustala się indywidualnie z nauczycielem).

10. Jeśli w czasie sprawdzianu uczeń korzysta z niedozwolonych materiałów, podpowiedzi kolegów, bądź sam zagląda do pracy innego ucznia otrzymuje ocenę niedostateczną, bez możliwości poprawy sprawdzianu.

11. Nauczyciel jest zobowiązany ocenić i udostępnić uczniom sprawdziany pisemne, w czasie nie dłuższym niż 15 dni roboczych a kartkówki w ciągu 5 dni roboczych.

12. Sprawdzone i ocenione prace kontrolne nauczyciel przechowuje przez okres jednego roku.

Pozostają one do wglądu ucznia i rodziców.

W pracy klasowej ocenie podlega:

1. Stopień opanowania materiału faktograficznego.
2. Dostrzeganie związków przyczynowo – skutkowych.
3. Stylistyczna poprawność odpowiedzi (przy wypracowaniu właściwa kompozycja).
4. Umiejętność selekcji wydarzeń historycznych.
5. Stopień rozumienia tematu (pytań).
6. Znajomość chronologii, pojęć, postaci historycznych.
7. Określenie rodzaju źródła historycznego, umiejętność jego interpretacji.
8. Umiejętność porównywania, dostrzegania podobieństw i różnic w procesie dziejowym.
9. Odróżnianie fikcji od prawdy historycznej.
10. Orientacja na mapie.

Odpowiedzi ustne:

1. Na początku zajęć lekcyjnych uczeń może być poproszony do odpowiedzi ustnej, w czasie której sprawdzana jest i oceniana wiedza merytoryczna: znajomość faktów historycznych, społecznych, podstawowych pojęć, umiejętność myślenia przyczynowo - skutkowego, umiejscawiania wydarzeń w czasie i miejscu; umiejętność samodzielnego wnioskowania.

2. Oceniane są na bieżąco z uwzględnieniem indywidualnych możliwości ucznia, zgodnie z wymaganiami na poszczególne oceny.

3. Nauczyciel pyta z 3 ostatnich lekcji lub z materiału powtórzeniowego.

4. Przy odpowiedzi ustnej ocenianiu podlega:

a\ Zrozumienie tematu

b\ Zawartość merytoryczna

c\ Argumentacja

d\ Wyrażanie sądów

e\ Stosowanie terminologii historycznej

f\ Sposób prezentacji (samodzielność wypowiedzi, poprawność językowa, płynność, logiczne myślenie).

g\ Umiejętność korzystania z mapy.

5. Kryteria oceny ustnej:

Celujący

Odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, w pełni opanowany obowiązujący program nauczania, wypowiedź zawiera własne przemyślenia i oceny,

bardzo dobry odpowiedź wyczerpująca, zgodna z programem, swobodne operowanie faktami i dostrzeganie związków między nimi. Sprawne posługiwanie się mapą.

Dobry odpowiedź zasadniczo samodzielna, zawiera większość wymaganych treści, poprawna pod względem języka, nieliczne błędy, nie wyczerpuje zagadnienia,

Dostateczny uczeń zna najważniejsze fakty, umie je zinterpretować, odpowiedź odbywa się przy niewielkiej pomocy nauczyciela, występują nieliczne błędy rzeczowe,

dopuszczający niezbyt precyzyjne odpowiedzi na pytania nauczyciela, braki w wiadomościach i umiejętnościach, podanie nazwy zjawiska lub procesu przy pomocy nauczyciela,

Niedostateczny

nie potrafi rozwiązać zadań teoretycznych lub praktycznych o elementarnym stopniu trudności nawet z pomocą nauczyciela, nie udziela odpowiedzi na większość pytań zadanych przez nauczyciela, ma braki w wiadomościach koniecznych.

Kartkówki

1. O ilości kartkówek w półroczu decyduje nauczyciel.
2. Kartkówka (15 minutowa) obejmuje materiał z ostatnich dwóch, trzech lekcji.
3. Nauczyciel ma prawo zrobić kartkówkę bez zapowiedzi. Kartkówka ta jest obowiązkowa i traktowana jest jako bieżąca kontrola wiadomości i umiejętności.
4. Ocenie podlega stopień opanowania nabytej wiedzy i umiejętności, poprawność merytoryczna i językowa wypowiedzi.
5. Kartkówki oceniane są cyfrą bądź punktowo, a następnie punkty zamienione są na ocenę wyrażoną cyfrą.

13. Oceny z kartkówki nie podlegają poprawie, a uczniowie nieobecni nie są zobowiązani do indywidualnego jej napisania. Wyjątek stanowi kartkówka zapowiedziana co najmniej tydzień wcześniej, wówczas uczeń zobowiązany jest do nadrobienia materiału. Jeśli uczeń jest nieobecny z jakiegokolwiek powodu na zapowiedzianym wcześniej kartkówce otrzymuje ocenę „0” („nb”), która jest informacją dla niego i nauczyciela iż jest brak, który należy poprawić. Uczeń może poprawić tę ocenę w najbliższym możliwym terminie. Po uzyskaniu oceny „nb” zostaje usunięte i zastąpione otrzymaną oceną. Gdy uczeń w terminie miesiąca nie poprawi kartkówki ocena zostaje zamieniona na niedostateczną (wyjątek stanowi długotrwała choroba, wówczas poprawę ustala się indywidualnie z nauczycielem).

Aktywność na lekcji

1. Aktywność na lekcji jest nagradzana + (plusami) za 3 zgromadzone plusy uczeń otrzymuje ocenę bardzo dobrą. Przez aktywność na lekcji rozumiemy: częste zgłaszanie się na lekcji i udzielanie poprawnych odpowiedzi, rozwiązywanie ćwiczeń na lekcji, aktywną pracę w grupie.
2. Za brak pracy podczas lekcji uczeń może otrzymać minus, 3 minusy dają ocenę niedostateczną.

Prowadzenie zeszytów przedmiotowych.

1. Uczeń zobowiązany jest posiadać zeszyt przedmiotowy. Trzy braki zeszytu upoważniają nauczyciela do wpisania w dzienniku lekcyjnym oceny niedostatecznej z przedmiotu.
2. Uczeń ma obowiązek prowadzenia zeszytu przedmiotowego, w którym powinny znajdować się zapisy tematów, notatki, zapisy poleceń ustnych lub pisemnych prac domowych.
3. Każdy zeszyt sprawdzany jest pod względem kompletności notatek, ich poprawności merytorycznej, estetyki.

4. Uczeń ma obowiązek uzupełniania notatek w zeszycie za czas nieobecności.

Zadawanie i ocena prac domowych

1. Obowiązkiem ucznia jest odrabianie prac domowych.
2. Zadania domowe wykonywane są estetycznie i na bieżąco. W ciągu półrocza uczeń może zgłosić raz brak zadania domowego (nie otrzymując oceny niedostatecznej). Zadanie należy uzupełnić na następną lekcję.
3. Znak graficzny, tzw. „parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie pracy, ale nie sprawdzał jej zawartości merytorycznej.
4. Ocenienie prac może nastąpić natychmiast po upływie terminu ich realizacji lub podczas kontroli zeszytów – zgodnie z umową dotyczącą konkretnej pracy.
5. Nauczyciel może obniżyć ocenę, a nawet postawić ocenę niedostateczną, jeśli stwierdzi, że praca jest odpisana od kolegi, z opracowań lub „żywcem” ściągnięta z Internetu.
6. Każdy uczeń ma prawo do dodatkowych ocen za wykonane prace nadobowiązkowe, które mogą wpłynąć na podwyższenie oceny półrocznej i rocznej.

Zadawanie i ocena prac na lekcji (karty pracy itp.)

1. Obowiązkiem ucznia jest odrabianie prac zadanych podczas lekcji.
2. Zadania winny być wykonywane estetycznie i na bieżąco.
3. Znak graficzny, tzw. „parafka” oznacza, że nauczyciel sprawdzał wykonanie pracy, ale nie sprawdzał jej zawartości merytorycznej.
4. Ocenienie prac może nastąpić natychmiast po upływie terminu zadanego przez nauczyciela.
5. Nauczyciel może obniżyć ocenę, a nawet postawić ocenę niedostateczną, jeśli stwierdzi, że praca jest odpisana od kolegi, z opracowań lub „żywcem” ściągnięta z Internetu.
6. Jeśli uczeń z jakiegokolwiek powodu nie odda karty pracy, zadania, które zostało zadane w trakcie lekcji otrzymuje ocenę „0” („nb”), która jest informacją dla niego i nauczyciela, iż jest brak, który należy poprawić. Uczeń może poprawić tę ocenę w najbliższym możliwym terminie. Po uzyskaniu oceny „nb” zostaje usunięte i zastąpione otrzymaną oceną. Gdy uczeń w terminie miesiąca nie poprawi zadania ocena zostaje zamieniona na niedostateczną (wyjątek stanowi długotrwała choroba, wówczas poprawę ustala się indywidualnie z nauczycielem).

Zasady oceniania

1. Na początku roku szkolnego uczniowie są poinformowani przez nauczyciela przedmiotu o zakresie wymagań, obowiązujących w danym roku szkolnym (zakres wiadomości i umiejętności) oraz o sposobach i zasadach oceniania z w/w przedmiotów.
2. Ocena śródroczna i roczna uwzględnia oceny cząstkowe wystawiane uczniom za wiedzę i umiejętności z form aktywności obowiązujących w danym okresie.

3. O ocenie śródrocznej i rocznej ucznia decyduje hierarchia ważności ocen oraz terminowe wywiązywanie się z wykonywania wymaganych prac w danym okresie. Ustala się następującą ważność różnych form aktywności ucznia na lekcjach historii i teraźniejszości oraz WoS:

- a\ praca klasowa (sprawdzian), b\ kartkówka,
- c\ odpowiedź ustna,
- d\ Karty pracy
- e\ znajomość mapy,
- f\ aktywność na zajęciach,
- g\ bieżące zadania domowe, referaty, testy multimedialne inne.

4. Osiągnięte sukcesy w konkursach i olimpiadach przedmiotowych wpływają na podwyższenie oceny.

5. Uczeń ma prawo zgłosić w ciągu półroczna 1 nieprzygotowania z przedmiotu historia i teraźniejszość oraz 1 nieprzygotowanie z wiedzy o społeczeństwie na poziomie podstawowym. Obejmują one: odpowiedź ustną, brak pracy domowej, brak zeszytu. W przypadkach losowych nauczyciel może usprawiedliwić nieprzygotowanie do lekcji bez ponoszenia konsekwencji przez ucznia.

6. Brak zeszytu, pracy domowej, nieprzygotowanie do lekcji uczeń zgłasza na początku lekcji.

7. Uczeń zobowiązany jest do posiadania na lekcji i prowadzenia zeszytu przedmiotowego. W przypadku jego braku, uczeń winien zgłosić to nauczycielowi, który odznacza to w dzienniku lekcyjnym.

8. W stosunku do ucznia, u którego stwierdzono specyficzne trudności w uczeniu się potwierdzone pisemną opinią poradni psychologiczno – pedagogicznej lub innej upoważnionej poradni specjalistycznej, nauczyciel zmniejsza wymagania edukacyjne zgodnie z odpowiednimi zaleceniami.

9. Ocena śródroczna i roczna nie jest średnią arytmetyczną ocen cząstkowych.

10. Zgodnie z Wewnątrzszkolnym Systemem Oceniania osiągnięć edukacyjnych uczniów oceny są jawne dla ucznia i jego rodziców (prawnych opiekunów).

11.

11. Uczeń na bieżąco jest informowany o uzyskanych ocenach. Tryb informowania rodziców o ocenach cząstkowych, ocenie śródrocznej i końcoworocznej oraz sposobie jej poprawiania precyzuje WSO.

WYMAGANIA NA POSZCZEGÓLNE STOPNIE:

Ocena niedostateczna:

- Uczeń nie opanował wiedzy i umiejętności w stopniu koniecznym, pozwalającym na kontynuację nauki na wyższym szczeblu kształcenia i nie jest w stanie kontynuować nauki w klasie programowo wyższej.
- Nie rozumie podstawowych wiadomości, ujętych w planie wynikowym, myli je i zniekształca. Nie jest w stanie nawet przy wydatnej pomocy nauczyciela rozwiązać problemu o elementarnym stopniu trudności. Nie opanował koniecznej, prostej terminologii.
- Nie opanował najważniejszych dat, pojęć, wydarzeń, nazwisk i innych podstawowych faktów. Myli elementarne fakty i zjawiska. Nie potrafi poprawnie lokalizować w czasie na osi czasu i przestrzeni historycznej, na mapie ściennej, multimedialnej w atlasie wydarzeń i procesów historycznych.
- Ma poważne trudności w samodzielnym posługiwaniu się podstawowymi źródłami informacji historycznej i społecznej. Nie zna przyczyn ani skutków wydarzeń omawianych zjawisk. Jest świadomy istnienia związków teraźniejszości z przeszłością ale nie potrafi ich sensownie wytłumaczyć.
- W trakcie wypowiedzi ustnej lub pisemnej przedstawia jedynie nieliczne fakty dotyczące tematu, w tym wiele z błędami i bez zachowania porządku chronologicznego i hierarchii ważności. W niewielkim stopniu i z błędami określa ramy czasowo-przestrzenne poszczególnych tematów. W większości błędnie prezentuje związki i zależności pomiędzy opisywanymi faktami i zjawiskami.
- Posługuje się bardzo nielicznymi, najbardziej podstawowymi terminami historycznymi, często błędnie. Formułuje nieliczne i niepoprawne wnioski. Dokonując oceny opisywanych wydarzeń i zjawisk posługuje się tylko stereotypami i ogólnikami.
- Poważną trudność sprawia mu analiza tekstu źródłowego i udzielenie odpowiedzi na postawione do tekstu pytania. Jego wypowiedzi ustne i pisemne są nieudolne i nie spełniają wymogów kompozycyjnych i językowych.
- Nawet przy pomocy nauczyciela nie potrafi wykonać prostych poleceń wymagających zastosowania podstawowych umiejętności przedmiotowych. Na lekcjach jest bierny i nie angażuje się w proces nauczania.
- W ciągu roku szkolnego wykazuje niską frekwencję i posiada dużo nieusprawiedliwionych godzin. Pomimo działań wspomagających ze strony nauczyciela nie spełnia kryteriów oceny dopuszczającej.

Ocena dopuszczająca :

- Uczeń ma poważne braki w wiedzy i umiejętnościach przedmiotowych, ale przyswoił je w stopniu nieco poniżej wymagań programowych, z tego powodu nie jest w stanie samodzielnie rozwiązywać nawet prostych zadań o niewielkim stopniu trudności, nie jest

w stanie samodzielnie pracować i aktywnie uczestniczyć w zajęciach. Spore braki wiedzy w zakresie podstawy programowej nie uniemożliwiają mu jednak dalszej edukacji przedmiotowej w klasie programowo wyższej i nie przekraczają możliwości uzyskania podstawowej wiedzy w ciągu dalszej nauki w szkole.

- Przedstawia, w czasie prezentacji ustnej lub pisemnej, mniej niż połowę wymaganej przy danym temacie wiedzy, popełniając przy tym znaczną ilość błędów. W obrębie poszczególnych tematów sygnalizuje znajomość jedynie nielicznych zagadnień. Prezentowany przez ucznia zasób wiedzy jest dosyć chaotyczny, mało uporządkowany i rzadko uwzględniający hierarchię ważności zjawisk i procesów.

- Częściowo trafnie określa ramy czasowo – przestrzenne tematów lokalizując fakty i zjawiska w czasie i przestrzeni historycznej. Potrafi określić kolejność chronologiczną głównych wydarzeń.

- Lokuje na mapie tylko miejsca ważnych, przełomowych wydarzeń.

- W znikomy sposób wyjaśnia związki i relacje między faktami, zjawiskami i procesami historycznymi. Formułuje bardzo ograniczone wnioski, w dodatku z błędami i bez odpowiedniego uzasadnienia.

- Zna przyczyny i skutki jedynie wybranych wydarzeń, najczęściej tych, które miały przełomowe znaczenie dla dziejów ludzkości.

- Wypowiedź ucznia jest nieuporządkowana, niepełna i w ponad połowie błędna, a wypowiedzi pisemne zawierają liczne błędy językowe i ortograficzne.

- Podejmowana przez ucznia na lekcjach analiza tekstów źródłowych jest najczęściej niepełna, błędna i mało uporządkowana. Prace domowe ucznia są często niestaranne i nieprzemyślane.

- Uczeń sporadycznie wypowiada się na forum klasy z własnej inicjatywy. Jedynie przy aktywnej i częstej pomocy nauczyciela rozwiązuje problemy typowe o niewielkim stopniu trudności. Jego frekwencja na lekcjach jest wprawdzie niska, ale w przeważającej mierze usprawiedliwiona.

Ocena dostateczna:

- Uczeń opanował wiadomości podstawowe ujęte w planie wynikowym na poziomie nieprzekraczającym wymagań zawartych w podstawie programowej. Dysponuje niepełną wiedzą określoną programem nauczania, ale nie uniemożliwia mu to dalszej edukacji przedmiotowej w klasie programowo wyższej.

- Opanował najważniejsze wiadomości i umiejętności, ale zapamiętywanie treści dominuje u niego nad ich rozumieniem. W obrębie poszczególnych tematów sygnalizuje około połowy wymaganych zagadnień.

- W czasie wypowiedzi ustnych i pisemnych przedstawia materiał rzeczowy w większości uporządkowany pod względem tematycznym, zachowując hierarchię ważności rozpatrywanych faktów i zjawisk oraz porządek chronologiczny.

- Przedstawia, w czasie prezentacji swej wiedzy, około połowy wymaganej przy temacie faktografii, nie popełniając przy tym znacznej ilości błędów. Trafnie określa ramy czasowo–przestrzenne tematów lokalizując fakty i zjawiska w czasie i przestrzeni historycznej. Potrafi określić kolejność chronologiczną głównych wydarzeń.
- Ma dosyć dobrą orientację na mapie, ale samodzielnie lokuje na mapie jedynie miejsca ważnych wydarzeń. W ograniczonym stopniu prezentuje relacje i związki między faktami, zjawiskami i procesami historycznymi oraz społecznymi.
- Dostrzega, w wąskim zakresie, zależności i związki przyczynowo skutkowe pomiędzy zjawiskami z historii powszechnej i historii Polski.
- Posługuje się poprawnie terminologią historyczną i faktografią mieszczącą się w minimum programowym określonym ustawą. Formułuje samodzielnie mało uporządkowane wnioski, chociaż w większości poprawne, ale często bez odpowiedniego uzasadnienia.
- Analiza tekstów źródłowych jest u niego pełna, uporządkowana tematycznie i chronologicznie, wykonywana samodzielnie i zawiera jedynie nieliczne błędy rzeczowe.
- Wykazuje znajomość najczęściej występujących i wykorzystywanych na lekcjach źródeł umie je rozróżnić pod względem formy i treści oraz wykorzystać jako źródło informacji historycznej z instrukcją i pod kierunkiem nauczyciela. Umiejętności przedmiotowe stosuje w sytuacjach typowych.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne rzadko są chaotyczne i zawierają nieliczne błędy językowe. Nazywa problemy o średnim stopniu trudności i stawia do nich pytania.
- Prace domowe często są staranne i przemyślane i w przeważającej mierze pozostają w związku z tematem zadania.
- Jest raczej mało aktywny na zajęciach, nie angażuje się szczególnie w proces dydaktyczny na lekcjach, sporadycznie wypowiada się na forum klasy z własnej inicjatywy, chyba że jest systematycznie do tego zachęcany przez nauczyciela.
- Ma przeciętną frekwencję na lekcjach, ale zawsze usprawiedliwioną.

Ocena dobra:

- Uczeń opanował wiadomości z zakresu podstawowego i ponadpodstawowego objęte programem nauczania w sposób zadowalający. Ma wprawdzie niewielkie braki w zakresie wiedzy, ale udziela prawidłowych odpowiedzi naprowadzających na właściwy tok myślenia i poprawnie rozwiązuje zadania o pewnym stopniu trudności i wymagające opanowania umiejętności przewidzianych programem.
- Prawidłowo rozumuje, dostrzega podobieństwa i różnice. W czasie odpowiedzi ustnych i pisemnych przedstawia materiał rzeczowy uporządkowany pod względem tematycznym, zachowując niemal całkowicie hierarchię ważności danych faktów, zjawisk i procesów oraz porządek chronologiczny.

- Wyodrębnia najważniejsze zagadnienia w obrębie poszczególnych tematów i czyni to niemal bezbłędnie. Potrafi samodzielnie i precyzyjnie określić ramy czasowo - przestrzenne danego zagadnienia czy zjawiska, lokalizując je w czasie i przestrzeni historycznej oraz społecznej.
- Przedstawia zdecydowaną większość wymaganej faktografii, bez poważniejszych błędów. Poprawnie stosuje większość pojęć i terminologii przedmiotowej wymaganej przy danych tematach, pomijając jedynie jednostkowe pojęcia.
- Dostrzega i opisuje poprawnie zależności i związki przyczynowo – skutkowe między różnymi faktami, zjawiskami i procesami historycznymi i społecznymi, również pomiędzy zjawiskami z zakresu historii powszechnej, historii Polski i wiedzy o społeczeństwie.
- Formułuje, z nielicznym błędami, prawidłowe wnioski cząstkowe i ogólne. Jego ocena wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych i społecznych nie budzi większych zastrzeżeń, ale częściowo jest stereotypowa i emocjonalna.
- Podejmowana przez ucznia i wykonywana samodzielnie analiza tekstów źródłowych zawiera jedynie nieliczne jednostkowe błędy rzeczowe, jest w większości kompletna, uporządkowana tematycznie i chronologicznie. Czytanie różnego rodzaju tekstów źródłowych ze zrozumieniem, pod kątem sformułowanych do tekstu pytań, nie stwarza uczniowi większego problemu- dokonuje właściwej selekcji informacji.
- Typowe zadania teoretyczne i praktyczne rozwiązuje całkowicie samodzielnie. Nabyte umiejętności przedmiotowe potrafi stosować w sytuacjach problemowych. Rozumie związki przyczynowo – skutkowe występujące w życiu społecznym, gospodarczym i politycznym.
- Wiadomości nie tylko zapamiętuje, ale też je rozumie. Wiedzę czerpie nie tylko z podręcznika, ale także z innych źródeł informacji (literatura popularnonaukowa, Internet, prasa codzienna i inne).
- Prace pisemne domowe są zawsze związane z tematem, zawierają własne przemyślenia i wnioski i nie posiadają błędów merytorycznych.
- Uczeń jest aktywny w klasie, chętnie zabiera głos w dyskusji, zgodnie współpracuje w grupie.
- Posiada wysoką frekwencję na lekcjach – systematycznie uczęszcza na zajęcia z historii i teraźniejszości oraz WoS

Ocena bardzo dobra:

- Uczeń w pełni przyswoił sobie wiadomości podstawowe i ponadpodstawowe objęte podstawą programową. Właściwie stosuje zdobyte umiejętności i wiedzę. Posługuje się odpowiednim słownictwem - używa pojęć we właściwym znaczeniu. Samodzielnie podaje odpowiedzi, ocenia fakty, procesy i zjawiska rzeczywistości społeczno- politycznej. Samodzielnie również rozwiązuje problemy teoretyczne i praktyczne.
- Samodzielnie analizuje teksty źródłowe dokonując prawidłowej interpretacji wydarzeń, zjawisk i procesów historycznych i społecznych i oceniając ich wiarygodność i przydatność.

- Potrafi integrować wiedzę z różnych źródeł informacji w czasie swoich wypowiedzi ustnych i pisemnych. Potrafi korelować swą wiedzę historyczną i społeczną z wiedzą z pokrewnych przedmiotów (język polski, wiedza o kulturze, geografia).
- Ma bardzo dobrą orientację we współczesnej rzeczywistości politycznej i społeczno – polityczno - gospodarczej Polski i świata. Wykazuje pełną i rzetelną znajomość poznanej faktografii.
- Jego wypowiedzi ustne i pisemne są bogate w treści, fakty, opinie i oceny, bez błędów językowych i ortograficznych i integrują wiedzę uzyskaną z różnych źródeł informacji historycznej i społecznej.
- Podejmuje próby twórczego rozwijania własnych uzdolnień. Samodzielnie i poprawnie interpretuje dane statystyczne, wykresy i mapy. Samodzielnie wyciąga wnioski, formułuje problemy i pytania.
- Prezentuje na forum klasy własne sądy i opinie uzasadniając je za pomocą trafnych argumentów w toku dyskusji. Jest bardzo aktywny na lekcjach, organizuje pracę w grupie.
- Starannie wykonuje zadania domowe i dodatkowe zadania wykraczające poza podstawowe wymagania programowe (Np. gromadzi materiał regionalny, opracowuje referaty, biogramy, przygotowuje gazetki ściennie). Chętnie angażuje się w różnego rodzaju konkursy przedmiotowe.

Ocena celująca:

- Uczeń posiada wiedzę w pełni wymaganą dla podstawy programowe. Jego zasób wiedzy i umiejętności świadczy o wyraźnych i sprecyzowanych uzdolnieniach humanistycznych.
- Systematycznie pracuje nad pogłębianiem wiedzy historycznej i rozwijaniem własnych uzdolnień i zainteresowań - samodzielnie, poprzez lekturę pozycji popularnonaukowych i naukowych zdobywa dalszą wiedzę.
- Czynnie uczestniczy w lekcjach, prezentuje dociekliwość podczas rozwiązywania problemów historycznych, formułując własne sądy i opinie na podstawie znacznej wiedzy faktograficznej, a także w oparciu o odpowiednie teksty źródłowe i lekturę dla uzasadnienia swej wypowiedzi.
- Dokonuje pełnej oceny zjawisk, procesów i faktów w oparciu o szeroki zasób informacji zdobytych z różnych źródeł.
- Umiejętnie wykorzystuje wiedzę z innych przedmiotów.
- Biegłe rozwiązuje podane do przemyślenia problemy teoretyczne i praktyczne. Proponuje własne, niekonwencjonalne i nietypowe rozwiązania.
- Starannie wykonuje dodatkowe zadania – referaty, biogramy, odczyty, gazetki ściennie, artykuły.

- Współpracuje z nauczycielem w przygotowywaniu zajęć opartych na twórczym rozwiązywaniu problemów.
- Samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia.
- Uczestniczy w olimpiadach i konkursach przedmiotowych i osiąga w nich sukcesy.

Ks. Paweł Gulka SDB